

Memorie van toelichting Wet bescherming persoonsgegevens

Kamerstukken Tweede Kamer, vergaderjaar 1997–1998, 25 892, nr. 3

Algemeen deel

...

5 Algemene normen en sectorale invulling

Het is mogelijk twee benaderingen te onderscheiden in de wettelijke bescherming van persoonsgegevens. De eerste is een benadering die uitgaat van verschillende sectoren of van bepaalde problemen in de samenleving. In Nederland vormden de problemen rond de volkstelling in 1971 de aanleiding tot regelgeving op dit gebied en in andere landen van de Unie waren andere problemen de aanleiding, zoals de kredietregistratie. In bepaalde sectoren was er al een lange traditie van een zorgvuldige omgang met persoonsgegevens, bijvoorbeeld met de medische gegevens van patiënten binnen de gezondheidszorg. Het is mogelijk om voor specifieke problemen te volstaan met sectorale wetgeving. In de Verenigde Staten heeft deze aanpak nog steeds de voorkeur. Er is echter ook een andere benadering mogelijk.

Deze is die van een overkoepelende regelgeving, waarbij de noodzakelijk kerwijs algemene en vage normen vervolgens voor de verschillende sectoren moeten worden uitgewerkt. Dit heeft het voordeel dat er geen witte plekken in de bescherming van persoonsgegevens zijn. Het nadeel is een noodzakelijkerwijs hoog abstractieniveau van normstelling, dat in een aantal sectoren concretisering behoeft. Zolang deze er niet is, dient in het concrete geval de algemene norm nader te worden genterpreteerd. In Europa is deze weg gevolgd. Zo is het reeds genoemde Verdrag inzake gegevensbescherming tot stand gekomen. Dit verdrag bevat algemene normen gericht op een zorgvuldige omgang met persoonsgegevens. De algemene normen van het verdrag van de Raad van Europa zouden grotendeels zonder gevolg blijven als zij niet worden uitgewerkt in sectorale aanbevelingen. Om deze reden zijn er binnen de Raad van Europa aanbevelingen tot stand gekomen over de sociale zekerheid, de politieregisters, de direct marketing, telecommunicatie, de omgang met medische gegevens enz.¹

In overeenstemming met het Verdrag gaat ook de WPR uit van een aantal overkoepelende normen. Deze algemene normen moeten geconcretiseerd worden en de WPR reikt hiervoor instrumenten aan, zoals de gedragscode, het meldingsformulier, het reglement en het Besluit genormeerde vrijstelling. De concretisering heeft daarnaast op een aantal terreinen plaatsgevonden op het niveau van de wet in formele zin. Voorbeelden hiervan zijn de Archiefwet, de Organisatiewet Sociale Verzekering, de Algemene Bijstandswet, de Wet gemeentelijke basisadministratie, de Wet geneeskundige behandelingsovereenkomst en de Wet politieregisters. Deze bijzondere wetten staan formeel-juridisch naast de WPR; ze bevinden zich echter wel binnen de grenzen die de normen in het Verdrag stellen.

De EG-richtlijn bescherming persoonsgegevens beweegt zich geheel binnen de randvoorwaarden van het Verdrag en geeft eveneens algemene normen voor het verwerken van gegevens. Artikel 5 van de richtlijn verplicht tot concretisering van de algemene normen van de richtlijn waar dit mogelijk en dienstig is. De richtlijn voorziet zelf in de mogelijkheid van een Europese gedragscode. Daarnaast is de bedoeling ook sectorale richtlijnen te ontwikkelen. Een eerste aanzet hiertoe is gegeven met het ontwerp van een richtlijn tot bescherming van persoonsgegevens op het terrein van de telecommunicatie.²

Op alle niveaus, dat van de Raad van Europa, van de Europese Unie of van de Nederlandse wetgeving, geldt dat voor zover de algemene normen niet zijn geconcretiseerd in bijzondere regelgeving, de toepasselijkheid van de algemene normen in het concrete geval moet worden beoordeeld. Om normen per sector in formele wetgeving te concretiseren, kunnen twee modellen worden onderscheiden. Het ene is dat waarbij bepaalde regels in een bijzondere wet worden

¹ Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten en de Wet gemeentelijke Een aantal hiervan is opgenomen in de editie Schuurman & Jordens van de Wet persoonsregistraties, nr 199, tweede druk, blz. 340 e.v.

² Gemeenschappelijk standpunt van de Raad van 12 september 1996, nr 57/96, PbEG 24 oktober 1996, C 315/30.

opgenomen, en waarbij de WBP als algemene wet van toepassing is op de gebieden die niet geregeld zijn. In dit model zijn in de betreffende sector in beginsel zowel de WBP als de bijzondere wet van toepassing. De andere is het model waarbij voor een sector een uitputtend (privacy-)regime is geschapen en waarbij in de wet wordt vermeld dat de toepasselijkheid van de algemene regels geheel wordt uitgesloten. In beide modellen moeten de regels, voor zover zij onder het communautaire recht vallen, in overeenstemming zijn met de richtlijn.

Voorbeelden van het eerste model zijn afdeling 5, titel 7, boek 7 BW over de geneeskundige behandelingsovereenkomst, de artikelen 42 en volgende van de Wet op de jeugdhulpverlening, de Kadasterwet, de Handelsregisterwet, alsmede de informatieparagrafen in de Organisatiewet Sociale Verzekering en de Algemene Bijstandswet. Voorbeelden van het tweede model zijn de Wet politieregisters, de Wet op de justitiële documentatie en op de verklaringen omtrent het gedrag, de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten en de Wet gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens.

Bijzondere vragen over het eerste model kunnen aan de orde komen bij de toepassing van wetten die verplichten tot verstrekking van persoonsgegevens na een afweging gericht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer. Dit komt voor in artikel 10, tweede lid, van de Wet openbaarheid van bestuur en in artikel 15, eerste lid, onder a, van de Archiefwet. De bepalingen in het onderhavige wetsvoorstel zijn in ieder geval in zoverre van toepassing dat een verstrekking plaatsvindt op grond van artikel 8, onder c, daar deze noodzakelijk is wegens een verplichting krachtens een bijzondere wet. De bijzondere wet schrijft een afweging voor, voordat de verplichting tot verstrekking ontstaat. De regels van de WBP komen daarbij niet als direkt juridisch bindend normen in beeld. Wel zullen in de praktijk de normen van het wetsvoorstel indirect hun reflexwerking hebben. Andere regels van de WBP, bij voorbeeld het toezicht door de Registratiekamer, zijn daarentegen ook op het terrein van dergelijke bijzondere wetten, rechtstreeks van kracht. Op de specifieke verhouding van het wetsvoorstel tot de WOB en de Archiefwet wordt in paragraaf 16 van het algemeen deel van deze memorie nog afzonderlijk ingegaan.

Voor het overige zullen veel bijzondere wetten op onderdelen concretisering bevatten, gericht op de sector die zij regelen. Het gaat daarbij formeel om *leges speciales* die derogeren aan de bepalingen van dit wetsvoorstel, maar materieel om een sectorale invulling die moet worden beoordeeld tegen de achtergrond van deze algemene normen, mede gelet op het feit ook deze bijzondere wetten aan de richtlijn zullen moeten voldoen voor zover zij geheel of ten dele communautair recht bestrijken. Zo is bijvoorbeeld in de artikelen 50g tot en met 50n van de Organisatiewet Sociale Verzekering en in de artikelen 84a, 84d tot en met 84l van de Algemene Bijstandswet een nauwkeurig regime van gegevensverwerking uitgewerkt. De onderdelen 161 en 162 van de Aanwijzingen voor de regelgeving schrijven voor dat bij nieuwe wetten telkens moet worden nagegaan hoe de informatievoorziening zal verlopen. Gaat het om persoonsgegevens dan zal telkens moeten worden bezien of de regels van de onderhavige wetsvoorstel toereikend zijn, dan wel of een nader uitgewerkt regime in de betreffende bijzondere wet moet worden gecreëerd. De rechtspraak van het Europese Hof van Justitie te Luxemburg over de verschillende begrippen is mede richtinggevend, ook wanneer daaraan nader inhoud is gegeven in sectorale wetgeving. In artikel 2 WPR is ervan uitgegaan dat bij wetten van het tweede model de niet-toepasbaarheid van WPR steeds in deze laatste wet zelf is vastgelegd. Het onderhavige wetsvoorstel kiest voor een continuering van dit systeem. Deze keuze brengt met zich dat ook bij eventuele toekomstige wetgeving bevattende een uitputtend regime voor de bescherming van persoonsgegevens in een bepaalde sector, het niet van toepassing zijn van de WBP in deze laatste wet zelf wordt vermeld. Deze keuze voorkomt vragen over de verhouding tussen verschillende wettelijke systemen.

...

15 Verhouding tot andere wetten

...

15.2 Verhouding tot de Archiefwet 1995

Bijzondere aandacht verdienen de archiefbescheiden die naar een archiefbewaarplaats zijn overgebracht ingevolge de Archiefwet 1995. Het gaat daarbij met name om geselecteerde archiefbescheiden van de Nederlandse overheid die in beginsel ouder zijn dan twintig jaar. De

selectiecriteria zijn: de waarde die de bescheiden vertegenwoordigen voor het nationale culturele erfgoed, het belang van de bescheiden voor de overheidsorganen zelf, voor recht- of bewijszoekenden en voor historisch onderzoek.

Archiefbescheiden in een archiefbewaarplaats, afkomstig van de overheid of van particulieren, kunnen persoonsgegevens bevatten. Bij de totstandkoming van de WPR zijn de persoonsregistraties die zich in de overgebrachte archiefbescheiden bevinden, uitgesloten van de werking van de WPR (artikel 2, eerste lid, onder d, van de WPR). De reden daarvan was dat de Archiefwet 1962 bepalingen bevatte over de openbaarheid van archiefbescheiden die naar een archiefbewaarplaats zijn overgebracht. Eenzelfde regeling staat thans in de Archiefwet 1995. Op grond van artikel 15 van de Archiefwet 1995 kunnen aan die openbaarheid beperkingen worden gesteld, onder meer met het oog op de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer. Het was onnodig daarnaast de WPR van toepassing te verklaren. Artikel 3 van de richtlijn biedt echter geen ruimte meer persoonsgegevens die voorkomen in archiefbewaarplaatsen integraal uit te zonderen van het onderhavige wetsvoorstel. Uitgangspunt is dat met name de artikelen waarin de beginselen betreffende de rechtmatigheid van de gegevensverwerking zijn neergelegd, onverkort van toepassing zijn op iedere verwerking van persoonsgegevens, ongeacht waar deze zich afspeelt in de maatschappij. Daarentegen is het wel mogelijk bepaalde, andere artikelen buiten toepassing te verklaren indien deze in de praktijk onnodig beknellend zijn en met het oog op het belang dat ze dienen onevenredig zwaar belastend zijn. In dit kader kan worden gewezen op de informatieverplichtingen van de houder en de aanmeldingsplicht. Hieronder zal nader op het een en ander worden ingegaan.

Iedere verwerking van persoonsgegevens die deel uitmaken van archiefbescheiden als bedoeld in de Archiefwet 1995 valt onder artikel 8, onder c en e, van de WBP. Binnen de daar gestelde randvoorwaarden is het mogelijk zodanige persoonsgegevens te verwerken. De verwerkingshandelingen die bij archiefbescheiden in archiefbewaarplaatsen als essentieel moeten worden beschouwd, zijn: bewaren (voor in beginsel onbepaalde tijd) en, desgevraagd, ter raadpleging verstrekken. Aan het langdurig bewaren van de in de archiefbewaarplaatsen opgenomen persoonsgegevens staat het onderhavige wetsvoorstel niet in de weg (artikel 10). Een goed functionerend «geheugen van de overheid» is een erkend publiek belang. De inspanning die het archiefwezen moet leveren ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer van de betrokkenen dient tot deze publieke taak in een redelijke verhouding te staan. In dit verband geldt dat aan de inspanningsverplichtingen waar artikel 11, tweede lid, van het wetsvoorstel op doelt, is voldaan indien de bescheiden zijn geselecteerd volgens de archiefwettelijke selectiecriteria. De toetsing op de juistheid en nauwkeurigheid zal zelfs achterwege kunnen blijven wanneer de bescheiden (waaronder persoonsgegevens) worden geselecteerd op historisch-wetenschappelijke gronden. Ook onjuiste persoonsgegevens kunnen op die gronden interessant en behoudenswaardig zijn. De juistheid van gegevens moet in zekere zin worden beoordeeld in de context waarin ze worden verwerkt. Het hierboven geschetste publieke belang is een zwaarwegend algemeen belang als bedoeld in artikel 16. In het ingevolge de aanpassingswetgeving nog voor te stellen nieuwe artikel 14, tweede lid, van de Archiefwet 1995 zal een uitdrukkelijke wettelijke grondslag worden neergelegd voor de verwerking van bijzondere gegevens als bedoeld in artikel 16 van dit wetsvoorstel in archiefbescheiden in de archiefbewaarplaatsen. Het eerder vermelde artikel 15 van de Archiefwet 1995 (mogelijke beperkingen met het oog op de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen) wordt daarnaast gehandhaafd. Aangezien de doeleinden bij bewaring ingevolge de Archiefwet 1995 altijd dezelfde (wettelijke) doeleinden zijn, die bovendien geacht mogen worden bij het publiek bekend te zijn, zullen verwerkingen van persoonsgegevens in de archiefbescheiden worden vrijgesteld van de aanmeldingsplicht als bedoeld in artikel 29. Een aanmeldingsverplichting zou met het oog op het belang dat daarmee wordt gediend een onevenredig zware belasting betekenen voor de verantwoordelijke. Om die reden zijn de persoonsgegevens die deel uitmaken van archiefbescheiden die volgens de archiefwettelijke regels zijn overgebracht naar een archiefbewaarplaats (in de regel twintig jaar nadat zij zijn verzameld), eveneens uitgezonderd van de werking van artikel 34 (artikel 44, tweede lid).

De artikelen 35 e.v. van het wetsvoorstel zijn in beginsel wel op archiefbescheiden van toepassing. Voor zover het gaat om de toepassing van artikel 35 geldt in het algemeen dat verzoeken om kennisneming niet ongericht mogen zijn. Onder omstandigheden kan dit neerkomen op misbruik van recht. Zie in dit verband ook hetgeen hierover wordt opgemerkt in de toelichting bij artikel 1, onder d. Voor archiefbescheiden die naar een archiefbewaarplaats zijn overgebracht, geldt overigens dat zij in beginsel openbaar zijn. Van dergelijke bescheiden kan dus een ieder op grond van de Archiefwet 1995 kennisnemen. Hoewel het archiefwezen er volledig op ingericht is om aan dergelijke verzoeken tot kennisneming te voldoen, geldt ook hier dat die dienstverlening niet onbegrensd is. Dat geldt zowel

voor verzoeken die op de Archiefwet 1995 zijn begaseerd als voor verzoeken die hun basis vinden in artikel 35 van het onderhavige wetsvoorstel.

De betrokkene heeft voorts op grond van artikel 36 van dit wetsvoorstel recht op correctie in geval van onrechtmatige verwerking. Ondanks het ontbreken van een wettelijke plicht daartoe zijn dergelijke verzoeken door het archiefwezen tot op heden altijd in behandeling genomen, zij het dat in geval van honorering van het verzoek, gegevens niet worden verwijderd of vernietigd, maar dat de mogelijkheid wordt geboden aan de betrokkene zijn eigen lezing aan de desbetreffende stukken toe te voegen. Deze praktijk zal onder artikel 36 van dit wetsvoorstel kunnen worden voortgezet.

...

Arikelsgewijze toelichting

...

Artikel 7

Artikel 7 schrijft voor dat persoonsgegevens voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden worden verzameld. In dit voorschrift is naar de inhoud artikel 4 WPR overgenomen: er moet sprake zijn van een welbepaald doel dat echter tevens gerechtvaardigd dient te zijn (waartoe het belang van de verantwoordelijke redelijkerwijs aanleiding geeft en dat niet in strijd is met de wet, openbare orde of de goede zeden).

Artikel 9, eerste lid, bepaalt in aansluiting hierop dat de gegevens (vervolgens) niet mogen worden verwerkt op een wijze die onverenigbaar is met de doeleinden waarvoor ze zijn verkregen. Dit voorschrift sluit aan bij artikel 6, eerste lid, WPR (de in een registratie opgenomen gegevens worden slechts gebruikt voor doeleinden die met het doel van de registratie verenigbaar zijn).

Beide voorschriften geven uitdrukking aan het beginsel van de doelbinding. De doelbinding dient reeds bij het verzamelen van gegevens aanwezig te zijn. Niet alleen dient er dan sprake te zijn van een uitdrukkelijk en welbepaald doel waarvoor de gegevens worden verzameld. Ook dient dat doel gerechtvaardigd te zijn (artikel 7).

Artikel 8 bevat een limitatieve opsomming van gronden voor toelaatbare gegevensverwerking. Van «gerechtvaardigde doeleinden» kan alleen sprake zijn als deze met inachtneming van artikel 8 kunnen worden bereikt. Indien op grond van artikel 8 kan worden gesproken van een «gerechtvaardigd doeleinde» is daarmee voldaan aan het vereiste van artikel 7 dat persoonsgegevens moeten zijn verkregen voor een gerechtvaardigd doeleinde. Daarnaast vereist artikel 7 dat dit doeleinde welbepaald en uitdrukkelijk moet zijn omschreven. De realisering van deze doeleinden zal in alle stadia van de gegevensverwerking moeten kunnen steunen op één of meer van de in artikel 8 genoemde gronden voor gegevensverwerking. Indien bijvoorbeeld een doel alleen bereikbaar is als persoonsgegevens in strijd met artikel 8 worden bewaard of aan een derde verstrekt, is niet voldaan aan het vereiste van een «gerechtvaardigd doel» en mogen de betrokken gegevens op grond van artikel 7 ook niet worden verzameld. Dit geldt ook indien de realisering van het doel anderszins in strijd zou zijn met het geschreven of ongeschreven recht. De vergaring van gegevens met het doel daarmee illegale activiteiten te verrichten, zal – wegens strijd met artikel 8 – dan ook op artikel 7 afstuiten. Ten aanzien van gevoelige gegevens gelden specifieke eisen (paragraaf 2 van hoofdstuk 2).

Artikel 9 bevat het sluitstuk van het doelbindingsvereiste. Dit artikel schrijft het doel waarvoor de gegevens zijn verkregen als uitgangspunt en toetsingskader voor voor iedere vorm van (verdere) gegevensverwerking. Gegevens mogen niet worden verwerkt op een wijze die onverenigbaar is met die doeleinden. Gegevens mogen dus wel worden gebruikt voor andere doeleinden dan waarvoor zij zijn verzameld. Doch dit andere doel dient verenigbaar te zijn met het oorspronkelijke.

Persoonsgegevens mogen enkel voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden worden verkregen. «Welbepaald en uitdrukkelijk omschreven» houdt in dat men geen gegevens mag verzamelen zonder een precieze doelomschrijving. Het doel moet zijn bepaald alvorens men tot verzamelen overgaat. «Welbepaald» houdt in dat deze doelomschrijving duidelijk moet zijn, niet zo vaag of ruim bij voorbeeld dat zij tijdens het verzamelproces geen kader kan bieden waaraan getoetst kan worden over de gegevens nodig zijn voor dat doel of niet. Het doel mag ook niet in de loop van het verzamelproces geformuleerd worden. Uitdrukkelijk omschreven houdt in dat de verantwoordelijke het doel waarvoor hij verwerkt, moet hebben omschreven bij de melding die hij op grond van artikel 27 verplicht is te doen. In de gevallen dat hij op grond van artikel 29 van de melding

is vrijgesteld, geldt het doel dat bij algemene maatregel van bestuur is omschreven op grond van artikel 29 tweede lid, onder a.

In aansluiting op artikel 6 van de richtlijn wordt in artikel 7 uitdrukkelijk gesproken van «doeleinden». In artikel 4 WPR is sprake van «een bepaald doel». In de praktijk komt het niettemin geregeld voor dat een doelomschrijving uit meerdere onderdelen bestaat. In dat verband kan sprake zijn van één hoofddoel met nevendoelen, één hoofddoel met subdoelen, of enkele naast elkaar staande doelen. In het eerste geval zal het hoofddoel als de eigenlijke doelstelling kunnen worden beschouwd terwijl de nevendoelen slechts aangeven voor welke doeleinden de gegevens tevens zullen worden gebruikt. Op grond van artikel 9 van dit wetsvoorstel zullen deze nevendoeleinden verenigbaar moeten zijn met het hoofddoel. In de twee andere gevallen worden de onderdelen van de doelstelling elk afzonderlijk getoetst aan artikel 7 van dit wetsvoorstel, waarbij wordt gelet op de onderliggende rechtsverhouding. Dit kan zich met name voordoen bij bedrijven en instellingen die uiteenlopende diensten leveren en die met hun cliënten dus ook uiteenlopende rechtsverhoudingen kunnen hebben. In dergelijke gevallen wordt de doelstelling of het betrokken onderdeel daarvan onder meer ingekleurd door wat uit de onderliggende verhouding voortvloeit. Tegen die achtergrond is ook van belang dat de onderdelen van de doelstelling onderling verenigbaar zijn. Dit om te voorkomen dat gegevens die voor een bepaald doel zijn verzameld in strijd met artikel 9 van dit wetsvoorstel voor andere onderdelen worden gebruikt. Met een abstracte formulering van de hoofddoelstelling kan derhalve de verenigbaarheidseis van artikel 9 niet worden omzeild.

Artikel 8

Artikel 8 bevat een limitatieve opsomming van de gronden die een gegevensverwerking rechtvaardigen. Het artikel behelst bovendien dat bij elke verwerking moet zijn voldaan aan de beginselen van proportionaliteit en subsidiariteit. Het proportionaliteitsbeginsel houdt in dat de inbreuk op de belangen van de bij de verwerking van persoonsgegevens betrokkene niet onevenredig mag zijn in verhouding tot het met de verwerking te dienen doel. Ingevolge het subsidiariteitsbeginsel mag het doel waarvoor de persoonsgegevens worden verwerkt in redelijkheid niet op een andere, voor de bij de verwerking van persoonsgegevens betrokkene minder nadelige wijze kunnen worden verwerkt.

Onderdeel a

Onderdeel a brengt de beschikkingsmacht van de betrokkene over hem betreffende gegevens tot uitdrukking: in geval van een ondubbelzinnige toestemming van de betrokkene is het toegestaan gegevens te verwerken. Deze grond is echter niet exclusief. Daarnaast kunnen ook op andere gronden gegevens worden verwerkt, terwijl de wet ook de toestemming van de betrokkene als rechtvaardigingsgrond kan uitsluiten, bij voorbeeld in situaties waarin sprake is van ongelijke machtsverhoudingen tussen verantwoordelijke en betrokkene.

In de toelichting bij artikel 1 is al ingegaan op de betekenis van dit toestemmingsvereiste. Bij de verantwoordelijke dient elke twijfel te zijn uitgesloten over de vraag of de betrokkene zijn toestemming heeft gegeven. Als er twijfel is over de vraag of de betrokkene zijn toestemming heeft verleend dient de verantwoordelijke te verifiëren of hij er terecht vanuit gaat dat de betrokkene er mee heeft ingestemd.

Met betrekking tot de derdenverstrekking borduurt het voorschrift voort op artikel 11, eerste lid, WPR (uit een persoonsregistratie worden slechts gegevens aan een derde verstrekt voor zover zulks geschiedt met toestemming van de geregistreerde). In de toelichting bij artikel 1 is ingegaan op het feit dat in dit wetsvoorstel niet meer de voorwaarde is opgenomen dat de toestemming van de betrokkene schriftelijk moet worden verleend (artikel 12, eerste lid, WPR). In deze zin is er sprake van een verruiming ten opzichte van de WPR met betrekking tot het verstrekken van gegevens aan derden.

Onderdeel b

Een gegevensverwerking is toelaatbaar indien deze noodzakelijk is om contractuele verplichtingen na te komen. Daarbij geldt als voorwaarde dat de betrokkene partij is bij de desbetreffende overeenkomst. Met het begrip «partij» wordt bedoeld op een bewuste deelneming van de betrokkene aan de overeenkomst. Achterliggende gedachte is dat de betrokkene zelf in principe kan overzien met welke verwerkingen hij heeft rekening te houden en de mogelijkheid heeft objectief vast te stellen welke verwerkingen in dit kader toelaatbaar zijn. Partijen bij de overeenkomst zijn zij die hetzij

rechtstreeks, hetzij door middel van een vertegenwoordiger, de overeenkomst hebben gesloten. Meestal is de persoon die in feite de voor het tot stand komen van de overeenkomst nodige wilsverklaringen aflegt, partij bij de overeenkomst, namelijk indien hij deze verklaringen aflegt namens zichzelf, ten einde voor zichzelf iets te bedingen of zichzelf te verbinden. Het is echter ook mogelijk dat de handelende persoon optreedt namens een ander. Bijvoorbeeld de wettelijke vertegenwoordiger, de gevolmachtigde of het tot vertegenwoordigen bevoegde orgaan van een rechtspersoon (Asser-Hartkamp II, blz. 349 e.v.). Rechtverkrigenden van de partijen (rechtsverkrigenden onder algemene of bijzondere titel) vallen niet onder het begrip «partij» in dit voorschrift. Bij het aangaan van de overeenkomst is immers niet bekend wie later rechtverkrigenden zullen zijn, dit hangt af van op dat moment toekomstige en onzekere feiten. Het bijzondere karakter van het voorschrift verzet zich er tegen hen met de oorspronkelijke partij te vereenzelvigen. Evenmin kan de begunstige als partij worden beschouwd. Hij geldt als derde jegens wie een der partijen gehouden is tot een prestatie. De verantwoordelijke behoeft zelf geen partij te zijn bij de overeenkomst. Het gaat voorts om een situatie waarin de bedoelde overeenkomst niet is gericht op de verwerking van persoonsgegevens, maar waarbij deze een noodzakelijk uitvloeisel daarvan is.

Tevens is een gegevensverwerking geoorloofd indien deze noodzakelijk is in de precontractuele fase. Het moet allereest gaan om handelingen die op verzoek van de betrokkene worden verricht ten einde een overeenkomst te kunnen sluiten. Het verzoek hoeft niet dermate gespecificeerd te zijn dat aan elke handeling een verzoek van de betrokkene ten grondslag ligt. Wel moeten de handelingen logischerwijze voortvloeien uit het verzoek en moet het voor de betrokkene redelijkerwijs te erwarten zijn dat deze handelingen worden verricht. In dit verband kan nog op het volgende worden gewezen. Ingevolge de Wet op het Consumentenkrediet (Stb. 1990, 395) dient in bepaalde gevallen – voordat consumptieve kredieten kunnen worden verstrekt – de schuldenpositie van de kredietaanvrager te worden getoetst. De Stichting Bureau Kredietregistratie toetst deze kredietwaardigheid van particulieren. De gegevensverwerkingen die voortvloeien uit deze toetsingstaak gelden weliswaar als zijnde noodzakelijke precontractuele stappen teneinde een kredietovereenkomst met de betrokkene te kunnen aangaan maar kunnen bezwaarlijk worden aangemerkt als handelingen die op verzoek van de betrokkene worden verricht. Deze handelingen beoogen meer het gerechtvaardigd belang van de bank te dienen enige informatie te hebben over de financiële positie van de betrokkene alvorens met hem bepaalde overeenkomsten te sluiten. De gegevensverwerkingen die in het kader van deze handelingen plaatsvinden worden daarom ook gerechtvaardigd door artikel 8, onder f. De handelingen moeten voorts noodzakelijk zijn teneinde de overeenkomst te kunnen sluiten. De formulering van het voorschrift is aangepast overeenkomstig het advies van de Registratiekamer.

In jurisprudentie is reeds erkend dat in het kader van precontractuele verhoudingen verbintenissen uit de wet tussen de aspirant-contractpartijen kunnen ontstaan (HR 18 juni 1992, NJ 1983, 723).

Afhankelijk van het stadium waarin de onderhandelingen worden afgebroken, kan de partij die de onderhandelingen staakt verplicht zijn tot vergoeding van de in het kader van de voorafgaande onderhandelingen gemaakte kosten of tot vergoeding van de gederfde winsten. Deze optie is doorgetrokken in onderdeel b van artikel 8 in die zin dat het gegevensverkeer in het kader van de precontractuele fase een expliciete wettelijke grondslag heeft gekregen.

Het is denkbaar dat de betrokkene zijn toestemming verleent om in het kader van de uitvoering van de overeenkomst of in een precontractuele fase gegevens van hem te verwerken. De gegevensverwerking steunt dan op artikel 8, onder a, indien althans de toestemming rechtsgeldig is verleend. De betrokkene heeft dan te allen tijde het recht zijn toestemming in te trekken, ten gevolge waarvan de rechtsgrondslag aan de gegevensverwerking komt te ontvallen. Het is dan de verantwoordelijke niet toegestaan alsnog op grond van artikel 8, onder b, tot verwerking over te gaan. Dit stuit op de norm van artikel 6: de verwerking geldt dan als onbehoorlijk en onzorgvuldig ten opzichte van de betrokkene. Wel zal de verantwoordelijke in dat geval ontheven zijn van de verplichting zijn overeenkomst met de betrokkene na te komen en deze op wanprestatie kunnen aanspreken. Wordt de toestemming ingetrokken ten aanzien van verwerkingen die noodzakelijk zijn in de precontractuele fase, dan zal de verantwoordelijke van de betrokkene schadevergoeding kunnen claimen (zie hierboven).

Het komt voor dat de uitvoering van de overeenkomst met betrokkene eveneens vergt dat gegevens van derden, niet zijnde partij bij de overeenkomst, moeten worden verwerkt. Als iemand bijvoorbeeld zijn bank opdracht geeft een bepaalde geldsom over te maken naar de rekening van een derde, geldt de daarvoor noodzakelijke verwerking door de bank van de persoonsgegevens van de betrokkene als een uitvloeisel van de rekeningcourantovereenkomst die deze persoon heeft met zijn bank. Deze verwerkingsgrond geldt echter niet ten aanzien van de gegevens van de derde (te weten de derde aan wie het geld wordt overgemaakt) die de bank ter uitvoering van deze betalingsopdracht moet verwerken. Met de begunstige heeft de bank van de opdrachtgever immers geen contractuele relatie.

Deze gegevensverwerking is daarentegen noodzakelijk voor de bank om z ijn reguliere bancaire werkzaamheden te kunnen verrichten. Dergelijke gegevensverwerkingen gelden als noodzakelijk voor de behartiging van een gerechtvaardigd belang van de verantwoordelijke en kunnen om die reden worden gebaseerd op onderdeel f van artikel 8. Onderdeel b vergt niet dat degene die de gegevens verwerkt contractspartij is.

Onderdeel c

De verantwoordelijke is gerechtigd gegevens te verwerken indien dit noodzakelijk is ter uitvoering van een wettelijke verplichting die op hem rust. Deze norm bevat twee toetsingscriteria: allereerst dient de gegevensverwerking noodzakelijk te zijn ter uitvoering van een wettelijke verplichting, voorts dient de verantwoordelijke te zijn belast met de uitvoering van de wettelijke verplichting.

Allereerst dient de wettelijke verplichting noodzakelijkerwijs met zich te brengen dat de desbetreffende gegevens worden verwerkt. Zonder verwerking van de gegevens moet het uitvoeren van de wettelijke verplichting redelijkerwijs niet goed mogelijk zijn. Er moet een evident verband bestaan tussen de gegevensverwerking en de (uitvoering van de) wettelijke verplichting. Een aantal voorbeelden mogen dit verduidelijken. Ingevolge artikel 56 van de Algemene wet bijzondere ziektekosten is een ieder verplicht aan onder meer de ziekenfondsen alle inlichtingen te geven die deze behoeven ter behoeve van de uitvoering van deze wet. Deze informatieplicht ziet slechts op informatie die benodigd is voor de vaststelling van de eigen bijdrage. Ze ziet bij voorbeeld niet op het verstrekken van informatie aan ziekenfondsen ten behoeve van het informeren van verzekerden over de verstrekkingen en betalingen. Zo is bij voorbeeld een bank op grond van dit voorschrift niet verplicht aan een ziekenfonds gegevens te leveren die deze nodig heeft ten behoeve van een informatieve mailing. Voorts geldt, indien ingevolge de artikelen 1 tot en met 3 van de Wet openbaarheid van bestuur een verplichting bestaat tot het verstrekken van informatie, waaronder persoonsgegevens, dat deze gegevensverstrekking onder artikel 8, onder c, valt. Op de verhouding tussen de Wet bescherming persoonsgegevens en de Wet openbaarheid van bestuur is reeds in het algemene deel van de toelichting ingegaan. Ook de gegevensverstrekking als gevolg van de openbaarheidsbepalingen van de Archiefwet 1995 valt onder artikel 8, onder c.

De term «wettelijke verplichting» heeft betrekking op iedere verplichting tot gegevensverwerking die krachtens een algemeen verbindend voorschrift wordt opgelegd. Uiteraard dient wel te zijn voldaan aan het bepaalde in artikel 10, eerste lid, van de Grondwet en artikel 8 van het EVRM. Dat betekent dat een dergelijke verplichting alleen bij of krachtens een wet in formele zin in het leven kan worden geroepen voor zover dit in een democratische samenleving noodzakelijk is onder meer in het belang van het economische welzijn van het land. Of aan deze voorwaarde is voldaan, zal uiteindelijk door de rechter kunnen worden getoetst.

De wettelijke verplichting behoeft geen expliciete opdracht tot de gegevensverwerking te bevatten. Een voorwaarde bij een financiële regeling kan als regel echter niet als zodanig worden opgevat. Dit kan anders zijn als de informatieplichting die als voorwaarde aan de financiële regeling is verbonden, een toereikende wettelijke grondslag kent.

De taak een wettelijke verplichting uit te voeren rechtvaardigt niet iedere gegevensverwerking. De verantwoordelijke mag ter uitvoering van de wettelijke verplichting bij voorbeeld niet meer of andere gegevens verwerken dan noodzakelijk is voor de uitvoering van de wettelijke verplichting. Gelet op de aard van de inbreuk op de privacy is een belangenafweging van geval tot geval nodig. Daarbij dient onder meer gelet te worden op de aard van de in het geding zijnde taak en de aard van de betrokken gegevens.

Als tweede voorwaarde geldt dat alleen een beroep op onderdeel c kan worden gedaan in het geval de verantwoordelijke is onderworpen aan de nakoming van de wettelijke verplichting. Onderdeel f van artikel 8 biedt basis voor het geval de verantwoordelijke gegevens verwerkt ter voldoening van een wettelijke verplichting van een ander (te weten een «gerechtvaardigd belang van een derde aan wie de gegevens worden verstrekt»).

In zekere zin bouwt onderdeel c – althans voor zover het gaat om een persoonsregistratie in de publieke en semi-publieke sector betreft – voort op de norm van artikel 18, eerste en tweede lid, WPR: de gegevensverwerking dient noodzakelijk te zijn voor een goede vervulling van de (wettelijke) taak van de verantwoordelijke. De verwerkingsgrond van onderdeel c is beperkter in die zin dat het moet gaan om de vervulling van een wettelijke verplichting van de verantwoordelijke. Er buiten valt een verwerking die uitsluitend dient ter uitvoering van een wettelijk recht. Een dergelijke gegevensverwerking zal moeten kunnen worden gebaseerd op onderdeel e of f van artikel 8.

Met betrekking tot de derdenverstrekking borduurt het voorschrift voort op artikel 11, eerste lid, WPR. Hierin wordt bepaald dat uit een persoonsregistratie slechts gegevens aan een derde worden verstrekt voor zover zulks wordt vereist ingevolge een wettelijk voorschrift.

De wettelijke verplichting waarop onderdeel c ziet, zal in de praktijk doorgaans betrekking hebben op het vastleggen of bewaren van gegevens of het verstrekken daarvan aan derden. Als voorbeeld kan worden gewezen op de verplichting ingevolge artikel 47 van de Algemene wet inzake rijksbelastingen de inspecteur te voorzien van alle gegevens die van belang kunnen zijn voor de belastingheffing te zijnen aanzien.

...

Onderdeel e

Artikel 8, onder e, maakt gegevensverwerking mogelijk voor zover deze noodzakelijk is voor de goede vervulling van een publiekrechtelijke taak door het betreffende bestuursorgaan dan wel het bestuursorgaan aan wie de gegevens worden verstrekt. De bepaling vormt de implementatie van artikel 7, onder e, van de richtlijn. Ten opzichte van laatstgenoemde bepaling zijn enkele preciseringen aangebracht die zijn gericht op een adequate toepassing in het Nederlandse recht. Aangezien de bepaling betrekking heeft op de publieke sector is getracht zo veel mogelijk aan te sluiten bij de systematiek van de Algemene wet bestuursrecht.

De bepaling stelt als voorwaarde voor de rechtmatigheid van de gegevensverwerking dat zij toegespitst moet zijn op een goede vervulling van een publiekrechtelijke taak door het desbetreffende bestuursorgaan dan wel het bestuursorgaan aan wie de gegevens worden verstrekt. Een taak is publiekrechtelijk indien deze is gebaseerd op een speciaal voor het openbaar bestuur bij of krachtens de wet geschapen grondslag. In de regel gaat een uitoefening van een overheidstaak gepaard met op een publiekrechtelijke grondslag gebaseerde bevoegdheden. Het begrip «publiekrechtelijk» sluit aan bij de terminologie van de Awb, zoals onder meer gehanteerd in de definitie van het besluitbegrip in artikel 1:3. Voorts wordt met de formulering van dit onderdeel aangesloten bij de zinsnede «taak van algemeen belang» uit artikel 7, onder e, van de richtlijn.

Daarnaast gaat het in onderdeel e om een gegevensverwerking in het belang van een publiekrechtelijke taak die wordt uitgeoefend door het desbetreffende bestuursorgaan of het bestuursorgaan waaraan de gegevens worden verstrekt. Met het begrip «bestuursorgaan» is eveneens aansluiting gezocht bij de Awb. Dit begrip wordt in artikel 1:1 Awb omschreven als een orgaan van een rechtspersoon die krachten publiekrecht is ingesteld of een ander persoon of college met enig openbaar gezag bekleedt. Deze omschrijving sluit aan bij artikel 7, onder e, van de richtlijn waar eveneens van de uitoefening van openbaar gezag wordt gesproken. Het bestuursorgaan-begrip wordt in de bestuursrechtelijke jurisprudentie nader begrensd. In bepaalde gevallen worden ook privaatrechtelijke rechtspersonen als «bestuursorgaan» beschouwd, namelijk in het geval zij bevoegd zijn in het kader van de uitoefening van openbaar gezag rechtshandelingen te verrichten. Een bijzondere school geldt bijvoorbeeld als bestuursorgaan voor zover zij belast is met de uitgifte van diploma's.

Niet alle verwerkingen die worden verricht door bestuursorganen vallen onder de reikwijdte van het onderhavige onderdeel. In sommige gevallen verrichten bestuursorganen activiteiten die zich niet wezenlijk onderscheiden van activiteiten die ook door particulieren worden verricht. Te denken valt aan de verkoop van onroerend goed of het sluiten van een arbeidsovereenkomst. Om die reden hebben beide elementen van onderdeel e – «publiekrechtelijke taak» en «bestuursorgaan» – naast elkaar betekenis.

In aansluiting op de richtlijn ziet onderdeel e op twee verschillende situaties waar bestuursorganen bij betrokken kunnen zijn. In de eerste plaats kan een verwerking noodzakelijk zijn met het oog op een publiekrechtelijke taak die het bestuursorgaan dat als verantwoordelijke voor de gegevensverwerking geldt, zelf verricht. Deze situatie vertegenwoordigt de meerderheid van de gevallen. Het bestuursorgaan dat gegevens verwerkt zal deze meestal met name gebruiken voor eigen doeleinden. Daarnaast laat de richtlijn echter uitdrukkelijk open dat ook gegevens gebruikt mogen worden ten behoeve van de publiekrechtelijke taak die door een ander bestuursorgaan wordt verricht. Ten behoeve van een dergelijke taak mogen beschikbare gegevens worden verstrekt, mits dat met het oog op die taak noodzakelijk is.

De in onderdeel e gehanteerde terminologie sluit niet uit dat het bestuursorgaan de verwerking van de gegevens uitbesteedt aan een particuliere instelling. Deze instelling zal echter niet als verantwoordelijke mogen worden aangemerkt. De bepaling biedt geen grondslag voor de verzameling

of de vastlegging van persoonsgegevens door een instantie die geen bestuursorgaan is. Dergelijke verwerkingen zullen bijvoorbeeld door artikel 8, onder c of f, moeten worden gerechtvaardigd. De gegevensverwerking moet wel noodzakelijk zijn voor de vervulling van de betrokken taak van het bestuursorgaan. Bij gebreke van gedetailleerde wettelijke regels voor deze taakuitoefening, dient bijzondere aandacht te worden besteed aan de vraag of wel sprake is van een rechtmatige taakuitoefening. Om deze reden spreekt onderdeel e –innavolging van het advies van de Registratiekamer – ook van een «goede vervulling» van de taak. Bij de beoordeling van de noodzaak van de betrokken verwerking zullen verder de beginselen van proportionaliteit en subsidiariteit een belangrijke rol spelen.

Onderdeel e bouwt in zekere zin voort op de norm van artikel 18, eerste en tweede lid, WPR. Uit deze bepalingen, die zijn gericht op de publieke en semi-publieke sector, vloeit reeds thans voort dat de gegevensverwerking noodzakelijk dient te zijn voor een goede vervulling van de taak van de houder. In een aantal gevallen zal in de sfeer van de publieke sector de gegevensverwerking kunnen worden gebaseerd op artikel 8, onder c. Niet alle gegevensverwerkingen van de overheid zijn echter terug te voeren op een verplichting tot gegevensverwerking krachtens een wettelijk voorschrift.

Een gegevensverwerking ter vervulling van een publiekrechtelijke taak kan immers eveneens geschieden zonder dat daaraan een wettelijk verplichting ten grondslag ligt. Op grond van onderdeel e is een gegevensverwerking gerechtvaardigd indien deze noodzakelijk is voor de vervulling van een publiekrechtelijke taak door het desbetreffende bestuursorgaan dan wel het bestuursorgaan waaraan gegevens worden verstrekt. Het verschil tussen onderdelen c en e blijkt onder meer uit de omstandigheid dat de betrokkene enkel recht heeft zich tegen een verwerking te verzetten in geval de verwerking noodzakelijk is ter vervulling van een publiekrechtelijke taak (artikel 40, eerste lid). Een wettelijke verplichting tot gegevensverwerking laat immers in de regel zo weinig beoordelingsruimte voor de verantwoordelijke over dat in dergelijke gevallen een recht van verzet van de betrokkene niet zinvol is.

....

Artikel 9

Verenigbaar gebruik: algemene gezichtspunten

De eis van het verenigbaar gebruik geldt zowel binnen als buiten de organisatie van de verantwoordelijke. Waar in artikel 11, eerste lid, WPR voor het gebruik buiten de organisatie van de verantwoordelijke geldt dat een verstrekking aan een derde moet voortvloeien uit het doel van de registratie, is deze eis in dit wetsvoorstel vervallen. In dit opzicht is er sprake van een verruiming van de mogelijkheden: voor het interne en externe gebruik gelden dezelfde regels. Het verschil tussen beide wordt met de moderne informatiesystemen toch in toenemende mate diffuus. Binnen de organisatie van de verantwoordelijke, ongeacht of dit één of meer ondernemingen zijn, het om één rechtspersoon dan wel meerdere rechtspersonen gaat, kunnen gegevens worden gebruikt voor andere doeleinden dan waarvoor zij zijn vergaard, zolang deze andere doeleinden verenigbaar zijn met het oorspronkelijk doel waarvoor zij worden verwerkt. Buiten de organisatie van de verantwoordelijke, tegenover derden, gelden dezelfde regels. Deze nieuwe structuur biedt meer flexibiliteit dan onder de WPR mogelijk was.

Als voorbeeld van onverenigbaar gebruik kan worden gewezen op gegevens die binnen eenzelfde concern naar aanleiding van uiteenlopende contracten zijn verkregen. Zeker wanneer het gaat om gevoelige gegevens klemt deze eis te meer. Indien bij voorbeeld een verzekeraar met een betrokkene zowel een ziektekostenverzekering als een ziekteverzekering (loondervingsregeling) als een levensverzekering heeft gesloten, is het denkbaar dat in het kader van elk van deze overeenkomsten met toestemming van de betrokkene medische gegevens zijn verkregen die op gerechtvaardigde gronden bij de uitvoering van de verzekering worden verwerkt. Desondanks zal in de regel het bijvoegen van deze gegevens, bij voorbeeld wanneer de betrokkene een nieuwe verzekering aanvraagt, moeten worden aangemerkt als onverenigbaar gebruik. Deze mogelijkheid is er slechts indien de betrokkene daartoe uitdrukkelijk toestemming heeft gegeven. Deze eis impliceert dat deze toestemming niet als polisvoorwaarde kan worden opgenomen, doch dat de betrokkene op dit bijzonder facet van gegevensverwerking zijn afzonderlijk fiat geeft. Artikel 33 eist verder dat wanneer dat noodzakelijk is in verband met de verwerking te goeder trouw, betrokkene moet worden geïnformeerd of een weigering van de toestemming van het gebruik van de persoonsgegevens voor andere doeleinden tot gevolg heeft dat de beoogde verzekeringsovereenkomst niet tot stand komt.

Bij de beantwoording van de vraag of er sprake is van verenigbaar gebruik leggen uiteenlopende factoren gewicht in de schaal. Een aantal van deze factoren is ter nadere invulling van de verenigbaarheidseis, in het tweede lid opgesomd. Aldus wordt de verantwoordelijke een handvat geboden met behulp waarvan hij kan beoordelen of een bepaalde wijze van gebruik onverenigbaar is. Het gaat nadrukkelijk niet om een limitatieve opsomming. Het niet-limitatieve karakter is in het tweede lid tot uitdrukking gebracht door middel van de zinsnede «in elk geval». Evenmin kan worden gesteld dat een van de factoren op zichzelf van doorslaggevend betekenis is. Elk van de genoemde factoren dienen – mogelijk in samenhang met andere factoren die in het concrete geval als relevant moeten worden beschouwd – in onderling verband worden beoordeeld en gewogen ter beantwoording van de vraag of sprake is van verenigbaar gebruik.

In de eerste plaats is van belang om te kijken naar de verwantschap tussen het doel waarvoor de verantwoordelijke de gegevens overweegt te gebruiken enerzijds en het doel waarvoor de gegevens zijn verkregen anderzijds. Dit criterium is te vinden in onderdeel a. De bepaling inzake verenigbaar gebruik geeft uitdrukking aan het doelbindingsprincipe. Om die reden ligt het voor de hand om eerst te bezien welke verwantschap er bestaat tussen het oorspronkelijke doel en het doel waarvoor de verantwoordelijke de gegevens op dat moment zou willen gebruiken. Is die verwantschap nauwer dan is vanzelfsprekend eerder sprake van verenigbaar gebruik dan wanneer slechts van een verder verwijderd verband sprake is.

Vervolgens is van belang de aard van de betreffende gegevens (onderdeel b). Artikel 16 betreft de gegevens die uit hun aard gevoelig zijn. Daarnaast kunnen gegevens gevoelig zijn door de context waarin zij worden gebruikt, bij voorbeeld de gegevens omtrent iemands kredietwaardigheid of welstand. Hoe gevoeliger het gegeven, hoe minder snel mag worden aangenomen dat er sprake is van verenigbaar gebruik indien bij enige verwerking wordt afgeweken van het oorspronkelijk doel. Voorts is van belang in welke mate de betrokkene de gevolgen ondervindt van een doelwijziging (onderdeel c). Worden de gegevens gebruikt als basis voor mogelijke beslissingen met betrekking tot hem, dan is er eerder sprake van onverenigbaar gebruik dan wanneer de gegevens worden gebruikt voor wetenschappelijk onderzoek of voor de toezending van bepaalde boodschappen. Bij deze beslissingen gaat het zowel om beslissingen in de private sector, bij voorbeeld in het kader van het acceptatiebeleid van verzekeraars, of in de publieke sector, bij voorbeeld de beslissing om iemand te onderwerpen aan de uitoefening van bepaalde toezichthoudende bevoegdheden. Daar waar echter geen beslissingen worden genomen jegens betrokkenen, is het onverenigbaar gebruik minder snel aanwezig.

Het duidelijkst is dit het geval bij wetenschappelijk onderzoek. In beginsel wordt de betrokkene dan op geen enkele wijze meer geconfronteerd met de verwerking van de hem betreffende gegevens. Dit is slechts anders indien iemand die hem kent, als onderzoeker kennis neemt van gegevens die niet identificeerbaar zijn, of wanneer bij longitudinaal onderzoek de betrokkene in latere fase weer wordt benaderd met nadere vragen. In de WPR is dan ook voor het wetenschappelijk onderzoek een aparte bepaling opgenomen, waarbij bij het externe gebruik een andere invulling is gegeven aan het beginsel dat een verstrekking aan een derde moet voortvloeien uit het doel van de registratie. Verstrekking voor wetenschappelijk onderzoek is blijkens 11, tweede lid, WPR toegestaan, tenzij op de persoonlijke levenssfeer een onevenredige inbreuk wordt gemaakt. Dit is bij voorbeeld het geval wanneer personen door onderzoekers worden benaderd nadat zij zijn geselecteerd als slachtoffer van een zedenmisdrijf. Minder duidelijk is dit bij verstrekkingen voor direct marketing of fondsenwerving voor liefdadige doeleinden. Het gebruik van persoonsgegevens voor deze doeleinden heeft geen invloed op iemands mogelijkheden tot maatschappelijke ontplooiing, noch leidt dit ertoe dat iemand het voorwerp van bijzondere aandacht van de kant van overheidsorganen. Ieder is vrij de aan hem geadresseerde informatie al dan niet gelezen weg te werpen zonder dat dit enige gevolgen voor hem heeft. Om die reden is ook voor deze vorm van extern gebruik in de WPR in artikel 14 een soepeler bepaling opgenomen dan het voortvloeien uit het doel: in beginsel is verstrekking toegestaan. Ook hier geldt echter thans – door de verwijzing naar artikel 13 WPR – dat in ieder geval de persoonlijke levenssfeer niet onevenredig mag worden geschaad. Dit is bijvoorbeeld in beginsel het geval indien de betrokkene ongevraagd wordt benaderd op grond van mogelijke persoonlijke voorkeuren die door anderen in kaart zijn gebracht. Wordt iemand geconfronteerd met een profiel van zijn persoon dat zonder zijn toestemming van hem is vervaardigd en voor commerciële doeleinden wordt aangewend, bij voorbeeld om hem te benaderen, dan is het niet onredelijk wanneer hij dit als een inbreuk op de persoonlijke levenssfeer ervaart.

Van belang in laatstgenoemd geval is vooral dat de gegevens buiten de betrokkene om zijn verkregen en deze gegevens bovendien zijn verwerkt tot een specifiek voor die persoon geldend profiel zonder deze persoon daarbij op enigerlei wijze te betrekken. Onder die omstandigheden zal veel eerder van onverenigbaarheid sprake zijn. Zijn daarentegen de gegevens van de betrokkene zelf verkregen en

worden er bovendien met het oog op het belang van de betrokkene passende waarborgen geboden, is de kans groter dat aan de voorwaarde van verenigbaar gebruik is voldaan. De hier bedoelde criteria zijn eveneens in het tweede lid neergelegd. Verwezen zij naar de onderdelen d en e. Welke waarborgen passend zijn zal per concreet geval moeten worden beoordeeld. Het kan zijn dat de betrokkene over het voorgenomen gebruik wordt geïnformeerd, dan wel – een stap verder – in de gelegenheid wordt gesteld om zijn zienswijze hieromtrent te geven. De meest vergaande variant zou zijn indien aan de betrokkene voor het betreffende gebruik om toestemming wordt gevraagd. De in het tweede lid opgenomen factoren zullen per geval verschillend worden toegepast. Een enkel voorbeeld moge de uitwerking van deze criteria verder verduidelijken. De gemeentelijke basisadministratie bevat persoonsgegevens voor velerlei uiteenlopende doeleinden. Het gaat evenwel om gegevens die personen identificeren en hun adres vastleggen. Daar de gegevens weinig informatie omtrent de betrokkenen bevatten, is het gebruik voor de uiteenlopende doeleinden gerechtvaardigd. In beginsel zijn de gegevens bestemd voor de overheid. Wanneer daarentegen een ziekenfonds op basis van de gegevens van de declaraties van een specialist een selectie maakt van patiënten die aan een bepaalde kwaal lijden en deze lijst ter beschikking stelt aan een fabrikant van hulpmiddelen die het leven met deze kwaal vergemakkelijkt, is er sprake van onverenigbaar gebruik. Aangenomen mag worden dat veel mensen niet op prijs stellen door onbekenden te worden benaderd met aanbiedingen die aan hun handicap tegemoet komt. Een dergelijk gebruik is onverenigbaar. Het gaat hier om een gevoelig gegeven, ook in de zin van het wetsvoorstel. Een selectie van personen op basis van dit criterium is niet toegestaan.

Uit deze samenhang moge blijken dat wanneer dezelfde fabrikant van medische hulpmiddelen zijn waren aanbiedt aan burgers op basis van persoonsgegevens uit de gemeentelijke basisadministratie, dit geen inbreuk is op de persoonlijke levenssfeer, terwijl een aanbieding aan dezelfde persoon, doch op basis van selectie op een criterium dat een gevoelig gegeven, bevat, welk als een dergelijke inbreuk wordt ervaren. Niet de aanbieding van handelsreclame als zodanig is wel of niet toegestaan. Beslissend is in casu het criterium op grond waarvan iemand is geselecteerd. Hetzelfde geldt voor bij voorbeeld een creditcardmaatschappij. Deze zal op basis van de afrekeningen die hij krijgt, een vrij nauwkeurig profiel kunnen maken van het bestedingenpatroon van zijn cliënten. Een zorgvuldig geselecteerde lijst van personen met een bepaalde levenswijze, kan onder omstandigheden een belangrijke commerciële waarde vertegenwoordigen voor handelaren in producten die inspelen op een dergelijke levenswijze. Een dergelijke profilering van personen moet, ook wanneer het gaat om de naar verhouding lichtere inbreuk op de persoonlijke levenssfeer die is verbonden met het aanbieden van reclame, als een vorm van onverenigbaar gebruik worden beschouwd.

Tot slot zij er op gewezen dat indien er geen sprake is van verenigbaar gebruik, de verwerking in uitzonderlijke omstandigheden toch rechtmatig kan zijn uit hoofde van artikel 43. Op grond van deze bepaling kan conform artikel 13 van de richtlijn de eis van verenigbaar gebruik worden doorbroken voor zover dat noodzakelijk is in het belang van een van de aldaar opgesomde doeleinden. Het gaat hier evenwel om uitzonderingen: artikel 43 dient restrictief te worden geïnterpreteerd. Het derde lid van artikel 9 bevat daarnaast nog een aparte voorziening ten behoeve van persoonsgegevens die niet voor historische, statistische of wetenschappelijke doeleinden zijn verzameld (of verder worden verwerkt). Verdere verwerking van deze gegevens voor historische, statistische of wetenschappelijke doeleinden wordt op grond van artikel 6, eerste lid, onderdeel b, van de richtlijn, niet als onverenigbaar beschouwd mits de LidStaten in passende waarborgen voorzien. Als passende waarborg is in het derde lid opgenomen een verplichting van de verantwoordelijke in te kunnen staan voor een verder gebruik van de gegevens binnen deze strikte doelbinding. Hij zal daartoe de nodige maatregelen moeten treffen. In overweging 29 bij de richtlijn is bepaald dat deze maatregelen met name moeten voorkomen dat de gegevens worden gebruikt voor het nemen van maatregelen of besluiten die tegen een bepaald persoon gericht zijn. Gedacht kan worden aan een «functionele scheiding» tussen toepassing en onderzoek. De maatregelen kunnen juridisch van aard zijn: een nadere uitwerking van het gebruik dat van de gegevens mag worden gemaakt in bij voorbeeld het aanmeldingsformulier, in een gedragscode of contractueel worden overeengekomen. Ook zijn (andere) organisatorische of technische maatregelen mogelijk. In dat laatste geval dient de verantwoordelijke deze – in geval hij de verwerking moet melden op grond van artikel 27 – te beschrijven bij de aanmelding (artikel 27, eerste lid, onder f). Een overeenkomstig voorschrift is opgenomen ten aanzien van het bewaren van gegevens (artikel 10, tweede lid). Voor gevoelige gegevens zijn in artikel 23, tweede lid, aanvullende eisen opgenomen. Het derde lid is niet van toepassing indien het resultaat van de verwerking niet op personen herleidbare informatie betreft. De statistische informatie mag in dat geval voor allerlei (andere) doeleinden worden gebruikt, dus bijvoorbeeld ook voor marketingdoeleinden (niet zijnde direct marketing).

Koppeling en verenigbaar gebruik

Een vorm van gebruik is het koppelen van persoonsgegevens. Zowel de juridische als de sociaal-wetenschappelijke evaluatie bepleiten bijzondere regels te stellen voor situaties waarbij bijzondere gevaren voor de persoonlijke levenssfeer ontstaan. Wij hebben afgezien van een aparte bepaling over koppeling. In de praktijk is het geen eenduidig begrip. De algemene regels over het verenigbaar gebruik zijn op gegevensverwerkingen van toepassing die als koppeling worden aangemerkt. De eis van verenigbaar gebruik brengt met zich mee dat persoonsgegevens kunnen worden gekoppeld wanneer ten minste aan de eis is voldaan dat de doeleinden waartoe de gegevens oorspronkelijk zijn verzameld, met elkaar verenigbaar zijn. In technische zin wordt daaronder soms ook de on-line consultatie verstaan. Dan gaat het om raadpleging van een databank met het oog op de mogelijke aanvulling van de gegevens omtrent personen die reeds bij degeen die consulteert bekend zijn. Dit kan nodig zijn om de gegevens up to date te houden, terwijl het oogmerk ontbreekt om als gevolg van deze consultatie een nieuwe groep van personen naar een bepaald criterium in beeld te brengen. Een dergelijke technische voorziening kan echter ook worden gebruikt voor de vergelijking van twee verschillende bestanden met het oogmerk om te zien welke personen in beide voorkomen. Deze laatste vorm behoeft vanuit het gezichtspunt van het verenigbaar gebruik bijzondere aandacht. De bijzondere aandacht voor koppeling ligt ook ten grondslag aan artikel 24 over identificerende nummers. Deze dienen in de praktijk immers in hoofdzaak als koppelingsinstrument. Deze bepaling geeft uitvoering aan artikel 8, zevende lid, van de richtlijn dat gaat over gevoelige gegevens. Elke vorm van verwerking behoeft een rechtvaardiging ingevolge artikel 8. Gelet op de gevoeligheid van deze verwerking zullen de factoren die aandacht behoeven bij de beoordeling of sprake is van verenigbaar gebruik, extra gewicht in de schaal leggen.

De te koppelen bestanden kunnen gegevensverwerkingen betreffen met eenzelfde doelstelling, doch onder beheer van verschillende verantwoordelijken, dan wel gegevensverwerkingen van eenzelfde verantwoordelijke, doch met elkaar onverenigbare doelstellingen. Zeer uiteenlopende casusposities kunnen zich voordoen. In het algemeen zal gelet op de toepasselijkheid van de eis van verenigbaar gebruik vooral gezocht moeten worden naar zodanige vormen van verwerking dat de mogelijk vast te stellen gegevens niet buiten de kring de personen bekend worden dan ten behoeve van wie de koppeling heeft plaatsgevonden. Zo is denkbaar dat twee bestanden van twee verschillende verantwoordelijken tegen elkaar moeten worden afgedraaid om te zien of er dubbelingen zitten, zonder dat één van de verantwoordelijke daarmee komt te beschikken over alle gegevens van de ander. Technisch kan de vergelijking van de gegevens als het ware in een «black box» plaatsvinden, waarbij mogelijke treffers aan één van beide verantwoordelijken worden meegedeeld.

Een voorbeeld is de vergelijking van het gedetineerdenbestand en het bestand van de ontvangers van een sociale uitkering. Wanneer geen aanspraak bestaat op een uitkering in geval van detentie, kunnen beide bestanden worden vergeleken met als resultaat dat eventuele treffers worden bekend gemaakt aan het desbetreffende uitvoeringsorgaan van de sociale zekerheid. Het is daartoe niet nodig dat penitentiaire inrichtingen kennis nemen van het bestand van uitkeringsgerechtigden of de uitvoeringsorganen van de sociale zekerheid kennis nemen van de gehele gedetineerdenadministratie. Dit dient dan door technische en organisatorische maatregelen te worden voorkomen. De verstrekking van treffers aan het desbetreffende uitvoeringsorgaan vindt in dat geval zijn rechtvaardiging in de opdracht de criteria voor de toekenning van een uitkering toe te passen. In dit geval vertoont het doel van de koppeling een zodanig nauwe verwantschap met het oorspronkelijke doel waarvoor het uitvoeringsorgaan de gegevens heeft verkregen dat – mede gelet op de voorzieningen die zijn getroffen om de verspreiding van de gegevens te beperken tot het noodzakelijke minimum – sprake is van verenigbaar gebruik. Anders ligt de situatie wanneer gekoppeld wordt voor een doel dat relatief ver verwijderd ligt van het doel waarvoor de gegevens zijn vergaard. In dat geval zal – los van de koppelingen die hun grondslag kunnen vinden in artikel 43 – veel eerder sprake zijn van onverenigbaar gebruik.

De vraag rijst hoe de mogelijkheden tot koppeling zich verhouden tot het regime onder de WPR. Er is onder de WPR in de private sector geen algemene mogelijkheid om uit een registratie gegevens te verstrekken in afwijking van het doel, ook niet in individuele gevallen. Artikel 11, eerste lid, kende een strikte doelbinding: een verstrekking moet voortvloeien uit het doel van de registratie. Dat heeft tot gevolg dat de ruimere norm van het verenigbaar gebruik ingevolge artikel 6, eerste lid, slechts geldt voor het gebruik binnen de organisatie van de houder. Slechts in bepaalde nauw omschreven situaties kan daarvan worden afgeweken. Voor de overheid biedt artikel 18, derde lid, WPR de bevoegdheid om een inbreuk te maken op de doelbinding. Dit artikel kent het element «desgevraagd». In de jurisprudentie van de Registratiekamer is dit uitgelegd als een beperking van de bevoegdheid tot

verstrekking van gegevens van een individuele persoon of een beperkte groep van personen. Dit heeft tot gevolg dat voor koppeling van persoonsregistraties met uiteenlopende doelen voor de overheid onder de WPR een afzonderlijke machtiging van de wetgever nodig is.

De ontwikkelingen in de informatietechnologie leiden tot verruimde mogelijkheden tot koppeling en van de maatschappelijke acceptatie ervan. Er is daarom van afgezien strikte bepalingen op dit punt te handhaven of voor te stellen. Ook wordt het onderscheid tussen de private en de publieke sector opgeheven. Daar waar koppeling tot vergaande consequenties dreigt te leiden is er de mogelijkheid om de norm van het verenigbaar gebruik op een op de desbetreffende sector toegespitste wijze invulling te geven via een jurisprudentiële concretisering of een nadere uitwerking in bij voorbeeld gedragscodes.

Geheimhoudingsplicht

Het vierde lid bevat een nadere precisering van de norm van de artikelen 8 en 9 aangebracht. Bepaald is dat de verwerking van persoonsgegevens achterwege blijft voor zover een geheimhoudingsplicht uit hoofde van ambt, beroep of wettelijk voorschrift daaraan in de weg staat. Met deze bepaling wordt buiten twijfel gesteld dat een ambts- of beroepsgeheim dan wel een wettelijke verplichting tot geheimhouding niet kan worden terzijde geschoven door het bepaalde in artikel 8. De bepaling is ontleend aan het huidige artikel 11, derde lid, WPR met dien verstande dat haar bereik ruimer is: ze betreft iedere vorm van verwerking van persoonsgegevens. Het bestaande beschermingsniveau van de WPR wordt aldus verruimd tot iedere vorm van gegevensverwerking. Voor deze verruiming is – in navolging van het advies van de Registratiekamer – gekozen omdat niet uitgesloten kan worden geacht dat ook andere handelingen met persoonsgegevens dan het enkele verstrekken aan derden, een inbreuk kunnen opleveren met de geheimhoudingsverplichting. Indien het gaat om een omgeving waar de beveiliging van gegevens niet verzekerd kan worden, zouden ook de vastlegging en bewaring daaronder kunnen vallen. De bepaling dient in samenhang te worden gezien met artikel 61, vijfde lid. Op een geheimhoudingsverplichting kan geen beroep worden gedaan indien de Registratiekamer inlichtingen verlangt in verband met de betrokkenheid bij de verwerking van persoonsgegevens van degene op wie de geheimhoudingsverplichting rust.

Artikel 10

Eerste lid

Deze bepaling geeft uitvoering aan artikel 6, eerste lid, onder e, van de richtlijn. De eerste volzin vindt zijn uitwerking in artikel 10, eerste lid. Overeenkomstig het advies van de Registratiekamer en in de lijn met hetgeen is opgemerkt t.a.v. de begripsomschrijving van «persoonsgegeven» in artikel 1, is het woord «herleidbaar» uit het voorschrift geschrapt.

De WPR kent geen afzonderlijke regels voor de bewaring van gegevens. Het redelijk belang dat de houder dient te hebben bij het doel van de registratie (artikel 4, eerste lid), het vereiste dat de gegevens in overeenstemming dienen te zijn met het doel van de registratie (artikel 5, eerste lid) en – ten aanzien van de persoonsregistraties in de publieke sector – het voorschrift dat de persoonsregistratie noodzakelijk dient te zijn voor de goede vervulling van de taak van de houder (artikel 18, eerste lid) impliceren echter dat gegevens uit een registratie moeten worden verwijderd wanneer deze voorwaarden niet langer gelden. In het Besluit genormeerde vrijstelling waren ten aanzien van specifieke persoonsregistraties bewaartermijnen opgenomen. Registraties die na afloop van deze bewaartermijn werden verwijderd behoeften niet te worden aangemeld bij de Registratiekamer. Een voorbeeld daarvan is artikel 5, tweede lid, van het besluit waarin is bepaald dat persoonsgegevens uit standaardpersoneelsadministraties dienen te worden verwijderd uiterlijk twee jaren nadat het dienstverband of de werkzaamheden van de betrokkene ten behoeve van de verantwoordelijke zijn beëindigd. Ook is soms in bijzondere wetgeving de algemene termijn gedurende gegevens kunnen worden bewaard, gefixeerd. Zo is in artikel 7:454, derde lid, BW de termijn gedurende welke medische gegevens in een dossier mogen worden bewaard in de regel vastgesteld op tien jaren. Het onderhavige artikel beoogt op dit punt geen wijzigingen aan te brengen. Dit brengt met zich dat de verantwoordelijke zich dient af te vragen of er redenen zijn op grond waarvan gegevens vastgelegd kunnen blijven. Zijn er voldoende redenen dan kan hij bepalen welke termijnen gelden om die gegevens te bewaren. Zijn die termijnen verlopen dan zal hij de gegevens niet meer mogen verwerken, tenzij voor een ander, daarmee verenigbaar doel, bij voorbeeld statische archivering. In voorkomende gevallen kunnen in de bijzondere wetgeving nadere regels worden

gesteld. Voorts kunnen in de algemene maatregel van bestuur als bedoeld in artikel 29 – gelet op het tweede lid, onder e van dit artikel – criteria of termijnen worden geformuleerd.

In specifieke omstandigheden kan het doeleinde met zich brengen dat persoonsgegevens voor onbepaalde tijd mogen worden bewaard. In dit verband kan worden gewezen op de archiefbescheiden als bedoeld in de Archiefwet 1995 die naar een archiefbewaarplaats zijn overgebracht. Voor deze bescheiden geldt onder meer als doeleinde: behoud van (een deel van) het Nederlandse culturele erfgoed. Daarmee is de termijn gedurende welke de daarin opgenomen persoonsgegevens mogen worden bewaard, in beginsel onbepaald.

Tweede lid

Het tweede lid is een uitwerking van artikel 6, eerste lid, onder e, tweede volzin, van de richtlijn. Het gaat hier om persoonsgegevens die niet voor historische, statistische of wetenschappelijke doeleinden zijn verzameld (of verder worden verwerkt). Deze gegevens mogen desalniettemin voor historische, statistische of wetenschappelijke doeleinden langer worden bewaard mits de LidStaten voorzien in passende waarborgen. In de lijn van artikel 9, derde lid, is als passende waarborg opgenomen een verplichting van de verantwoordelijke in te kunnen staan dat de gegevens enkel binnen deze strikte doelbinding worden gebruikt. Hij zal daartoe de nodige maatregelen moeten treffen. Verwezen wordt naar de toelichting bij artikel 9, derde lid. Voor gevoelige gegevens zijn in artikel 23, tweede lid, aanvullende eisen opgenomen.

...

Artikel 23

Deze bepaling bevat voorschriften voor de gevallen dat het verwerken van gevoelige gegevens niet in de daaraan voorafgaande eerdere artikelen is geregeld. Dit artikel kan daarmee worden beschouwd als een algemene restbepaling waarin voor het verwerken van de betrokken gegevens een ontheffing van het verwerkingsverbod van artikel 16 kan gelden. Het artikel heeft dezelfde functie als het huidige artikel 8 BGG. In het artikel worden onderdelen van artikel 8, tweede en vierde lid, van de richtlijn geïmplementeerd.

Eerste lid

In onderdeel a wordt artikel 8, tweede lid, onder a van de richtlijn geïmplementeerd. Anders dan in artikel 8 van het Besluit gevoelige gegevens wordt geen schriftelijke toestemming vereist. Daarentegen is met het begrip «uitdrukkelijke» wel een aanscherping beoogd ten opzichte van de toestemmingseis die elders wel in de richtlijn wordt gesteld. In geval de verantwoordelijke de uitdrukkelijke toestemming van de betrokkene dient te verkrijgen, dient de betrokkene expliciet zijn wil omtrent de verwerking te hebben geuit. Een stilzwijgende of impliciete toestemming is onvoldoende: de betrokkene dient in woord, schrift of gedrag uitdrukking te hebben gegeven aan zijn wil toestemming te verlenen aan de hem betreffende gegevensverwerking. Voor een nadere uiteenzetting zij verwezen naar de toelichting op het in artikel 1 gehanteerde toestemmingsbegrip. Onderdeel b is de implementatie van artikel 8, tweede lid, onder e, van de richtlijn. Er geldt een ontheffing voor de verwerking van gevoelige gegevens indien de gegevens door de betrokkene openbaar zijn gemaakt. Evenals bij onderdeel a ligt de rechtvaardigingsgrond voor de ontheffing besloten in het handelen of het gedrag van de betrokkene zélf. Anders dan bij onderdeel a is er echter geen sprake van op de gegevensverwerking gerichte toestemming, maar van een spontane gedraging van de betrokkene en waar niet door enig andere persoon met het oog op een eventuele gegevensverwerking om is gevraagd. Dat de gegevens openbaar zijn, moet derhalve volgen uit gedrag van de betrokkene waaruit de intentie om openbaar te maken uitdrukkelijk blijkt. Het laatste blijkt onder meer uit het feit – de Registratiekamer heeft hier terecht op gewezen – dat de richtlijn bepaalt dat de gegevens «duidelijk» door de betrokkene openbaar moeten zijn gemaakt. Dit is bijvoorbeeld duidelijk het geval in de situatie waarin een persoon die verkiesbaar is voor de volksvertegenwoordiging, zich met bepaalde politieke opvattingen in de publiciteit profileert. Het betreft hier een gegeven omtrent politieke gezindheid dat in beginsel door anderen mag worden verwerkt. Dat er sprake moet zijn van een intentie bij de betrokkene, blijkt ook uit de formulering van de bepaling: de gegevens moeten door de betrokkene openbaar zijn gemaakt. Anders ligt daarom de situatie waarin een bepaald gegeven openbaar is, maar de uitdrukkelijke wens tot openbaarmaking niet door de betrokkene is geuit. Dit doet zich bijvoorbeeld voor bij personen met

een handicap. Dit gezondheidsgegeven is in veel gevallen voor een ieder zichtbaar, maar niet uit vrije wil aan de kant van de betrokkene. Dit gegeven mag derhalve niet op grond onderdeel b worden verwerkt, tenzij de betrokkene zich als zodanig – bijvoorbeeld als belangenbehartiger voor gehandicapten – in de openbaarheid profileert.

Het is hierbij niet relevant of de openbaarmaking vrijwillig of krachtens wettelijk voorschrift heeft plaatsgevonden. Een voorbeeld van vrijwillige openbaarmaking betreft het telefoonboek. Ieder is immers vrij de vermelding daarin te voorkomen. In de vermelding kunnen op verzoek van de betrokkene ook gevoelige gegevens voorkomen. Een voorbeeld van een verplichte openbaarmaking is de registratie van rechtspersonen bij de Kamers van Koophandel waarbij een natuurlijk persoon als bestuurder staat vermeld. Dit gegeven heeft de betrokkene krachtens wettelijk voorschrift zelf openbaar gemaakt. Dit kan ook impliciet door in te stemmen met de benoeming tot bestuurder. Wanneer het bij voorbeeld gaat om het bestuur van een politieke partij of een vereniging van patiënten die lijden aan een bepaalde ziekte, kan het daarbij gaan om een gevoelig gegeven. Overigens heeft deze openbaarmaking slechts het verbod tot verwerking van gevoelige gegevens op. Daarmee is nog geenszins vastgesteld dat er ook een rechtvaardiging tot gegevensverwerking aanwezig is als bedoeld in artikel 8. Persoonsgegevens, ook al zijn deze openbaar, mogen slechts worden verwerkt binnen de grenzen van dit wetsvoorstel.

In onderdeel c wordt de laatste zinsnede van artikel 8, tweede lid, onder e geïmplementeerd.

Verwerking van gevoelige persoonsgegevens kan toelaatbaar zijn indien dit noodzakelijk is voor de vaststelling, de uitoefening of de verdediging van een recht in rechte. De formulering van de bepaling is gelijk aan die van de richtlijn. Particulieren kunnen onder omstandigheden hun rechten in een rechterlijke procedure niet effectueren zonder dat zij beschikken over bepaalde gegevens van hun wederpartij. Een voorbeeld daarvan is te vinden in CRvB 15 februari 1995, NJCM-Bull. 1995, p. 421 e.v. Uit deze uitspraak kan worden afgeleid dat een werkgever niet zonder meer kan worden verplicht tot betaling van een geldsom (in casu een malus op grond van de AAW) indien hij niet op de hoogte is van de gegevens die in het concrete geval aan het opleggen van de verplichting ten grondslag hebben gelegen. In casu betrof het medische gegevens van de werknemer die arbeidsongeschikt is geworden. Het begrip «noodzakelijk» in onderdeel c betekent dat de betreffende gegevens niet zonder meer mogen worden verwerkt: er zal een afweging moeten plaatsvinden tussen het recht van de betrokkene om zijn gezondheidsgegevens geheim te houden en het recht van de wederpartij op een eerlijk proces. Dit ligt in lijn met de zojuist genoemde uitspraak van de Centrale Raad van Beroep. Onderdeel d brengt mee dat het verwerken van een gevoelig gegeven geoorloofd kan zijn indien daarmee wordt gehandeld overeenkomstig een volkenrechtelijke verplichting en deze verplichting tot het verwerken van zulke gegevens noodzaakt. In een dergelijk geval is het verwerken van de gegevens als zodanig niet formeel wettelijk geregeld, maar is het voldoende duidelijk dat de wel in de volkenrechtelijke regeling – bijvoorbeeld een verdrag – geregelde verplichting enkel kan worden uitgevoerd indien daartoe bepaalde gegevens kunnen worden verwerkt. Uiteraard geldt nadrukkelijk dat het verbod om gevoelige gegevens te verwerken alleen niet van toepassing is indien sprake is van een «zwaarwegend algemeen belang». De verwerking op deze grond kan immers slechts worden gebaseerd op artikel 8, vierde lid, van de richtlijn op grond waarvan bedoelde eis geldt. Voorts dient deze bepaling in het geval dat landen buiten de Unie zijn betrokken, in samenhang te worden gezien met artikel 76 e.v.

De onderhavige verwerkingsgrond wordt thans op gelijke wijze geregeld in artikel 8, onderdeel a, BGG. In afwijking van het BGG is niet opgenomen dat gevoelige gegevens ook kunnen worden verwerkt op grond van een formeelwettelijke verplichting. Een dergelijke verwerkingsgrond is – mede gelet op artikel 10 Grondwet en 8 EVRM – onvoldoende specifiek. Mede gezien het voorschrift van artikel 16 inhoudende dat een verwerking van een gevoelig gegeven bij wet moet zijn bepaald, dient een concretere rechtsgrondslag te bestaan. Zoals in de toelichting op laatstgenoemd artikel reeds is vermeld kan in deze grondslag zowel in de WBP als in een bijzondere wet worden voorzien.

Ten slotte is er in onderdeel e een algemene ontheffing tot verwerking van gevoelige gegevens gecreëerd. Voor zover een ontheffing niet kan worden gebaseerd op een van de hiervoor besproken bepalingen kan een verwerking ingevolge onderdeel e zijn grondslag vinden in hetzij een bijzondere wet, hetzij een beschikking van de Registratiekamer. Een en ander ligt in het verlengde van artikel 8, vierde lid, van de richtlijn. In beide gevallen dient aan twee voorwaarden te zijn voldaan: de verwerking dient noodzakelijk te zijn met het oog op een zwaarwegend algemeen belang en er dienen in het belang van de persoonlijke levenssfeer passende waarborgen te worden gecreëerd. Beide voorwaarden vloeien eveneens voort uit de genoemde bepaling van de richtlijn.

De Registratiekamer vraagt zich af of opneming van het criterium inzake het zwaarwegend algemeen belang als norm gericht tot de formele wetgever nodig is. Het is – zoals de Registratiekamer stelt – inderdaad juist dat de voorwaarde vooral bedoeld is als opdracht aan de bijzondere wetgever wanneer

het voornemen bestaat een verwerking van gevoelige gegevens bij een bijzondere wet mogelijk te maken. Niettemin achten wij het wenselijk om indien artikel 23 WBP conform het huidige Besluit gevoelige gegevens (BGG) regelt dat verwerking van gevoelige gegevens slechts mogelijk is voor zover dit bij wet is bepaald, dan in samenhang daarmee ook uitdrukkelijk te bepalen aan welke materiële norm de formele wetgever daarbij heeft te voldoen. Het verdient uit een oogpunt van kenbaarheid van het recht de voorkeur bij bedoelde basisnorm niet uitsluitend terug te hoeven vallen op de EG-richtlijn, maar deze ook uitdrukkelijk op te nemen in de Nederlandse wetgeving. Uit de context van de bepaling is voorts voldoende duidelijk dat het gaat om een door de formele wetgever te verrichten abstracte toetsing. Indien de wetgever van oordeel is dat een bepaalde verwerking noodzakelijk is met het oog op een algemeen zwaarwegend algemeen belang en voor een zodanige verwerking een uitdrukkelijke wettelijke basis creëert, behoeft bij de toepassing van de regeling niet steeds opnieuw in concreto aan de betreffende norm te worden getoetst.

Zoals gezegd wordt met artikel 23 de waarborg van artikel 1 BGG gecontinueerd. Op grond van laatstgenoemd artikel mogen gevoelige persoonsgegevens alleen in een persoonsregistratie worden opgenomen voor zover dit bij de wet is bepaald dan wel in het BGG is toegestaan. Aangezien dit besluit thans in het wetsvoorstel wordt geïncorporeerd, kan in de toekomst gelden dat de verwerking van gevoelige gegevens alleen bij wet (de WBP of een andere wet) kan worden toegestaan. De zinsnede «bij wet bepaald» brengt met zich dat de verwerking van een gevoelig gegeven alleen mogelijk is indien bij formele wet daarin is voorzien. Dit betekent dat een zodanige verwerking in de WBP of in een formele wet uitdrukkelijk moet zijn geregeld. Is een regeling op het niveau van de formele wet niet voorhanden, dan is de verwerking niet toegestaan. De bedreiging die gevoelige gegevens kunnen inhouden voor de persoonlijke levenssfeer van de betrokkene rechtvaardigt een oordeel van de formele wetgever over de noodzaak van het verwerken van deze gegevens. Het is derhalve niet mogelijk dat een algemene maatregel van bestuur, ongeacht of deze op de wet steunt of niet, een zelfstandige basis biedt aan het verwerken van gevoelige gegevens. Wel is het toegestaan om binnen het door de formele wetgever aangegeven kader bij algemene maatregel van bestuur of ministeriële regeling regels te stellen omtrent uitvoeringsaspecten die samenhangen met een dergelijke verwerking. Het onderhavige delegatieverbod heeft daar geen betrekking op. Overigens wordt met deze benadering geen wezenlijke wijziging beoogd ten opzichte van de huidige situatie. In de toelichting op artikel 1 BGG wordt aan de zinsnede «bij de wet bepaald» een vergelijkbare interpretatie gegeven.

Indien de ontheffing niet op de WBP of een andere wet is gebaseerd, kan de verwerking ten slotte nog haar grondslag vinden in een ontheffing de Registratiekamer. Deze beslissing wordt op grond van onderdeel e bij beschikking vastgesteld. Met het oog op een adequate uitvoering van de ontheffingsbevoegdheid is in onderdeel e tevens uitdrukkelijk vastgelegd dat de Registratiekamer bij de verlening van de ontheffing beperkingen en voorschriften kan opleggen. Op grond van artikel 4:13 Awb dient de Registratiekamer de beschikking te geven binnen een redelijke termijn na ontvangst van de aanvraag. Deze termijn is in elk geval verstreken indien binnen acht weken geen beschikking is gegeven, dan wel geen kennisgeving is gedaan waarbij een redelijke termijn wordt genoemd waarbinnen de beschikking wel tegemoet kan worden gezien. Afhankelijk van het spoedeisend karakter van de betreffende verwerking kan het vereiste van een «redelijke» termijn met zich brengen dat binnen een kortere termijn dan acht weken wordt beslist. In zeer uitzonderlijke gevallen kan deze termijn slechts enkele dagen betreffen. De procedure van artikel 23, eerste lid, onderdeel e, staat los van het feit dat in specifieke gevallen, waarin zich met het oog op de bescherming van de persoonlijke levenssfeer bijzondere risico's voordoen, een uitgebreider onderzoek van de Registratiekamer nodig zal zijn, alvorens de desbetreffende verwerking zal kunnen plaatsvinden. Dit wordt nader geregeld in artikel 31 en 32.

Tweede lid

De richtlijn bevat geen afzonderlijke bepalingen voor de verwerking van gevoelige en strafrechtelijke gegevens in het kader van wetenschappelijk onderzoek en statistiek. Dit laat onverlet dat bij de totstandkoming van de richtlijn is erkend dat wetenschappelijk en statistisch onderzoek voor de samenleving van grote betekenis is. Wanneer aan nader vast te stellen voorwaarden is voldaan, wordt daarmee een zwaarwegend algemeen belang gediend. In beginsel dient daarom de verwerking van dergelijke gegevens, ook wanneer het om bijzondere gegevens in zin van deze bepaling betreft, voor dat doel te worden toegestaan. Artikel 8, vierde lid, van de richtlijn vormt hiervoor de basis. De onderhavige artikel vormt – in het verlengde van het huidige artikel 8, eerste lid, onder e, BGG – hiervoor de grondslag.

Artikel 7:458 BW bevat reeds een regeling voor het gebruik van gegevens die zijn vergaard in het kader van een geneeskundige behandelingsovereenkomst voor wetenschappelijk onderzoek. Aan deze bepaling wordt geen afbreuk gedaan: als *lex specialis* behoudt deze onverkort zijn gelding. Daaraan is weliswaar ten dele ontleend, doch deze naar verhouding strikte regeling is niet geheel overgenomen. Het bijzondere karakter van de verhouding arts tot patiënt is de basis voor een regeling die niet zonder meer kan worden getransplanteerd naar een regeling van andere bijzondere gegevens. De hier voorgestelde regeling is in overeenstemming met de richtlijn, doch niet zo strikt als die van het BW.

Voor de verwerking van bijzondere gegevens voor wetenschappelijke of statistische doeleinden staan twee wegen open. In de eerste plaats is verwerking mogelijk op grond van uitdrukkelijke toestemming van de betrokkene. Deze optie – die is gebaseerd op artikel 8, tweede lid, onder a, van de richtlijn en artikel 23, eerste lid, onder a, van dit wetsvoorstel – heeft de voorkeur.

Indien de uitdrukkelijke toestemming voor het gebruik van gegevens voor wetenschappelijke doeleinden niet kan worden verkregen, dient een ontheffing van het verwerkingsverbod te worden gebaseerd op artikel 8, vierde lid, van de richtlijn. De onderdelen a tot en met d in hun onderlinge samenhang gezien, stellen cumulatief nadere voorwaarden om invulling te geven aan de eis dat het moet gaan om een «zwaarwegend algemeen belang» terwijl «passende waarborgen» aanwezig zijn, als bedoeld in de richtlijn.

Onderdeel a vergt dat het onderzoek een algemeen belang moet dienen. Deze eis komt overeen met artikel 7:458 BW. Waar de bepaling in het BW als *lex specialis* zijn gelding behoudt voor de daar bedoelde gegevens, is dit onderdeel van de regeling van de BW in dit wetsvoorstel overgenomen voor bijzondere gegevens in het algemeen.

Onderdeel b is ontleend aan het bestaande voorschrift in het Besluit gevoelige gegevens. Het noodzakelijkheids criterium brengt met zich dat de gegevens slechts voor zover en zo lang ze noodzakelijk zijn in het kader van bedoeld onderzoek, mogen worden verwerkt. Indien het belang van de gegevens met betrekking tot het onderzoek niet meer aanwezig is, dienen ze te worden verwijderd, dan wel op een zodanige wijze te worden verwerkt dat ze niet meer tot individuele personen zijn te herleiden.

Onderdeel c beperkt de toepassing van het tweede lid tot de gevallen waarin het vragen van toestemming niet kan worden gevegd. bij de formulering is aansluiting gezocht bij artikel 34, vierde lid.

Onderdeel d ten slotte is wederom ontleend aan artikel 7:458 BW. Hierin wordt bepaald dat gebruik van dergelijke gegevens alleen is toegestaan indien bij de uitvoering van het onderzoek of de statistiek is voorzien in zodanige waarborgen dat de persoonlijke levenssfeer van de betrokkene niet onevenredig wordt geschaad. Daarmee wordt aangesloten bij artikel 8, vierde lid, van de richtlijn dat de nationale wetgever verplicht tot het creëren van «passende waarborgen». Welke waarborgen met het oog op de bescherming van de persoonlijke levenssfeer moeten worden getroffen, zal afhangen van het concrete geval. Te denken valt aan voorschriften met betrekking tot de toegang tot de gegevens, geheimhouding en de presentatie van de uitkomsten van het onderzoek. Slechts bij historisch onderzoek zullen persoonsgegevens ook in de uitkomsten openbaar kunnen worden gemaakt. Toetsingsmaatstaf is steeds dat de persoonlijke levenssfeer van de betrokkene niet onevenredig mag worden geschaad.

Indien aan deze aanvullende voorwaarden is voldaan, is de verwerking van bijzondere gegevens zonder uitdrukkelijke toestemming in beginsel toelaatbaar en is – anders dan de situaties die vallen onder artikel 23, eerste lid, onder e – geen instemming van de Registratiekamer nodig. Wel zal – zoals hiervoor al in algemene zin vermeld – voldaan moeten zijn aan de elders in het wetsvoorstel geregelde algemene beginselen van gegevensverwerking.

Voor statistische en wetenschappelijke doeleinden kunnen ook bijzondere gegevens worden ontleend aan registraties die op zichzelf geen direct gevoelige gegevens bevatten. Zie de toelichting op artikel 18. Zo is denkbaar dat via statistisch onderzoek de integratie van allochtonen in de Nederlandse samenleving wordt gemeten, door gebruikmakend van de geboorteplaats- en nationaliteitsgegevens van de gemeentelijke basisadministratie (GBA) of het vreemdelingeadministratiesysteem (VAS), vergelijkingen met andere bestanden te maken. Deze gegevens krijgen dan door het gebruik dat daarvan wordt gemaakt en het doel van hun verwerking een bijzonder karakter en komen daarmee onder de onderhavige bepaling te vallen.

Derde lid

...

Artikel 35

Eerste lid

Een belangrijk onderdeel van het transparantiebeginsel is dat een ieder in beginsel in de gelegenheid moet zijn om na te kunnen gaan of zijn gegevens worden verwerkt. De betrokkene die de wijze waarop zijn gegevens worden verwerkt onrechtmatig vindt, moet in staat zijn dit zelf in rechte aan te vechten. Het gaat om het grondrecht vermeend onrecht ter toetsing aan de rechter voor te kunnen leggen (artikel 13 EVRM). Hij moet zich daartoe, zonder geconfronteerd te worden met bovenmatige kosten, tot de verantwoordelijke kunnen wenden (zie ook de toelichting op het begrip «verantwoordelijke» in artikel 1, onder d). Daar waar er ingevolge artikel 43 uitzonderingen gelden op dit beginsel, kan hij de tussenkomst van de Registratiekamer inroepen.

Artikel 12, aanhef van onderdeel a, van de richtlijn bevat de clause «met redelijke tussenpozen». Deze clause, die ook voorkomt in artikel 8, onder b, van het Verdrag inzake gegevensbescherming, is in het eerste lid overgenomen. Als gevolg hiervan is het de betrokkene niet toegestaan de verantwoordelijke meer dan gemiddeld en noodzakelijk te benaderen met verzoeken om informatie. Overigens de verantwoordelijke buitensporige verzoeken om informatie ook reeds afwijzen op grond van artikel 43, onder e. Op grond van het laatstgenoemde artikel kan het recht op toegang van de betrokkene worden beperkt wanneer rechten en vrijheden van anderen dan van de betrokkene, bijvoorbeeld van de verantwoordelijke, daartoe noodzakelijk zijn. Ook op grond van artikel 30, onder e, WPR, werd reeds aangenomen dat een betrokkene geen buitensporige verzoeken kan doen aan de verantwoordelijke. Voor verdere nuanceringen zij verwezen naar de toelichting op artikel 43. Sommige wetten kennen een nader uitgewerkt regime voor de kennisgeving van persoonsgegevens, bij voorbeeld de artikelen 14 e.v. van de Archiefwet 1995. Deze bepalingen zijn in overeenstemming met de richtlijn. Uit de aard van deze bepalingen vloeit voort dat zij – wanneer het gaat om persoonsgegevens die zijn opgenomen in archiefbescheiden die zijn overgebracht naar een archiefbewaarplaats in de zin van deze wet –voorgaan voor de algemene bepalingen van het onderhavige artikel.

Soortgelijke opmerkingen kunnen worden gemaakt ten aanzien van de openbaarheidsregeling in de Kadasterwet, te weten in de artikelen 99 tot en met 107. In deze bijzondere wetten is tevens voorzien in een onkostenvergoeding in de gevallen dat een verzoek om inzage wordt gedaan. Artikel 39 is in dergelijke gevallen dan eveneens niet van toepassing.

...

Artikel 44

Eerste lid

Dit voorschrift geeft uitvoering aan artikel 11, tweede lid, resp. artikel 13, tweede lid, van de richtlijn. In artikel 11, tweede lid, wordt voorzien in een uitzondering op de informatieverplichting voor zover de verstrekking van informatie aan de betrokkene onmogelijk blijkt of onevenredig veel moeite kost, dan wel de registratie of verstrekking bij wet is voorgeschreven.

Verwerkingen voor statistische, historische of wetenschappelijke doeleinden worden in deze bepaling met name genoemd. In artikel 44, eerste lid, wordt ter concretisering van artikel 11, tweede lid, van de richtlijn vastgelegd dat bij verwerkingen voor statistische of wetenschappelijke doeleinden niet hoeft te worden geïnformeerd, omdat sprake is van een onevenredige inspanning als bedoeld in artikel 11, tweede lid, van de richtlijn. Aldus vormt artikel 44, eerste lid, een precisering als bedoeld in artikel 5 van de richtlijn.

Daarnaast vormt artikel 44, eerste lid, de implementatie van artikel 13, tweede lid, van de richtlijn. Laatstgenoemde bepaling voorziet voor dezelfde doeleinden in de mogelijkheid tot beperkingen van de in artikel 12 van de richtlijn bedoelde rechten. Artikel 44, eerste lid, concretiseert deze beperking door voor instellingen of diensten voor wetenschappelijk onderzoek of statistiek de mogelijkheid te creëren tot weigering om aan een verzoek als bedoeld in artikel 35 te voldoen. Naar ons oordeel is er conform de in artikel 13, tweede lid, gestelde eis geen sprake van gevaar voor inbreuken op de persoonlijke levenssfeer nu in artikel 44, eerste lid, is bepaald dat de nodige voorzieningen moeten worden getroffen om te verzekeren dat de betreffende persoonsgegevens uitsluitend voor statistische en wetenschappelijke doeleinden kunnen worden gebruikt en voorts de uitzondering beperkt blijft tot instellingen voor diensten voor wetenschappelijk onderzoek of statistiek.

Voor de in artikel 44, eerste lid, opgenomen uitzonderingen stelt de richtlijn als algemene voorwaarde dat passende waarborgen moeten worden getroffen. De vereiste waarborgen zijn deels ontleend aan het bestaande artikel 18 van het Besluit genormeerde vrijstelling. Deze hebben betrekking op de categorieën van verantwoordelijken (alleen onderzoeksinstellingen of instellingen voor statistiek) en de exclusiviteit in het gebruik van de gegevens (de gegevens mogen niet voor andere doeleinden worden gebruikt).

Deze beperkingen leiden ertoe dat wanneer zij worden overgeschreden, de toepasselijkheid van de uitzonderingsgrond komt te ontvallen en de mededelingsplicht, het recht op kennisneming en verbetering herleven. Naar aanleiding van het advies van de Registratiekamer is de oorspronkelijk opgenomen eis dat de gegevens niet langer dan een termijn van zes maanden worden bewaard, vervallen. In plaats daarvan is de eis opgenomen dat de «nodige» voorzieningen zijn opgenomen om te verzekeren dat de persoonsgegevens uitsluitend voor statistische en wetenschappelijke doeleinden kunnen worden gebruikt. Het begrip «nodige» duidt op een proportionaliteit tussen enerzijds het belang van de bescherming van persoonsgegevens en anderzijds de kosten en inspanningen die zijn verbonden aan de bedoelde voorzieningen. De aard van de vereiste voorzieningen zal wijzigen met de ontwikkeling van de stand van de techniek. Wat op het ene moment nog als proportionele maatregel kan worden gezien, is dat op een volgend moment niet meer. In die zin is deze norm technologie-onafhankelijk.

De Registratiekamer wijst op het belang de gegevens omtrent de identiteit van de betrokkenen af te schermen van de overige gegevens. Dit is een voor de hand liggende modaliteit van bescherming. De mogelijkheid de relatie tussen beide te herstellen wanneer dat voor statistische en wetenschappelijke doeleinden nodig is, zou dan in overeenstemming met regels van zelfregulering aan bijzondere, controleerbare procedures moeten worden onderworpen.

Doorslaggevend is dat geen gebruik wordt gemaakt en, gegeven de getroffen beschermingsmaatregelen, redelijkerwijs ook niet kan worden gemaakt, met het oog op enig onderzoek of maatregel van de gegevens in relatie tot de individuele betrokkene. Onder maatregel wordt mede begrepen de beslissing om de betrokkene te benaderen, hetzij om hem bepaalde voor hem mogelijk van belang zijnde informatie onder de aandacht te brengen, hetzij voor het stellen van nadere vragen bij voorbeeld voor aanvullend wetenschappelijk onderzoek of statistiek.

Tweede lid

Zoals in het algemene deel van de toelichting onder paragraaf 15.2 reeds is uiteen gezet, zijn de archiefbescheiden die naar een archiefbewaarplaats zijn overgebracht in beginsel ouder dan twintig jaar. Het zijn die archiefbescheiden die na selectie behoudenswaardig worden geacht met name om redenen van rechtsvinding, wetenschap en cultuurhistorie. Selectie van archiefbescheiden en overbrenging van de geselecteerde archiefbescheiden naar een archiefbewaarplaats zijn wettelijk voorgeschreven.

Gelet op de grote hoeveelheden archiefbescheiden die worden overgebracht naar de archiefbewaarplaatsen, zou het informeren van de betrokkene als bedoeld in artikel 34, de verantwoordelijke in het kader van de uitvoering van de Archiefwet voor onoverkomelijke problemen stellen. Om die reden is in artikel 44, tweede lid, een uitzondering opgenomen. Een dergelijke uitzondering omdat mag worden aangenomen dat de burger ermeê bekend is dat overheidsorganen de onder hen berustende archiefbescheiden na verloop van tijd overbrengen naar archiefbewaarplaatsen. Voorts is van belang dat de Archiefwet 1995 zélf reeds een procedure bevat die erop is gericht belanghebbenden te informeren omtrent de wijze waarop de overheid voornemens is om te gaan met haar archiefbescheiden. Ten behoeve van de overbrenging dient de zorgdrager bijvoorbeeld een minister – een selectielijst te maken die aan een aantal wettelijke eisen dient te voldoen. Een van die eisen betreft een systematische opsomming van de categorieën van archiefbescheiden in het kader waarvan bij elke categorie is aangegeven of de bescheiden bewaard worden – en dus naar een archiefbewaarplaats worden overgebracht – dan wel na welke termijn zij voor vernietiging in aanmerking komen. Een dergelijke ontwerp-selectielijst wordt ter inzage gelegd en een ieder is in de gelegenheid daaromtrent zijn zienswijze kenbaar te maken. De openbare voorbereidingsprocedure van de Awb is daarbij van toepassing.

Op grond van het voorgaande kan worden gesteld dat een burger – ook indien geen toepassing wordt gegeven aan artikel 34 – toch op hoofdlijnen geacht kan worden te zijn geïnformeerd omtrent de aanwezigheid van hem of haar betreffende persoonsgegevens in archiefbewaarplaatsen. Onder deze omstandigheden dient het daarnaast afzonderlijk informeren van de betrokkene als een onevenredige inspanning worden beschouwd. Wellicht ten overvloede zij erop gewezen dat de informatieplicht van

artikel 34 wel geldt zolang de archiefbescheiden nog niet zijn overgebracht, maar berusten bij de zorgdrager die ze heeft opgemaakt of ontvangen.